

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури будівництва та декоративно-прикладного
мистецтва
Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

РОБОЧА ПРОГРАМА
Навчальної дисципліни
Живопис, кольорознавство

(назва навчальної дисципліни)

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни живопис, кольорознавство
складена (назва навчальної дисципліни)
відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від 25.03.2024 р.) та введено в дію наказом № 101 від 26.03.2024 р.

Розробники: Генцар Михайло Михайлович, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, член спілки дизайнерів України.

Викладачі: Генцар Михайло Михайлович, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, член спілки дизайнерів України.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворонкова М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Євгенія Новак
(підпис) (прізвище та ініціали)

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна “Живопис, кольорознавство” є обов’язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, Призначення навчальної дисципліни “Живопис, кольорознавство” є освіта в галузі образотворчого мистецтва базується на ґрунтовному вивченні засобів та прийомів зображення навколишнього світу.

Підготовка кваліфікованого фахівця, формування творчої особистості, яка здатна творити відповідно до естетичних вимог суспільства. Цьому сприяє методична послідовність оволодіння живописними прийомами передбачена системою завдань програми. Вона допомагає студентам у майбутньому вирішувати будь-які завдання, пов’язані з творчим процесом.

Робочою програмою освітньої компоненти “Живопис, кольорознавство” передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни:

- 1.Формування професійних знань, умінь і навичок, необхідних для втілення творчого задуму засобами живопису;
- 2.Розвиток колористичного бачення та вміння створювати і передавати художній образ засобами живопису;
- 3.Вивчення методів, системи роботи та основних технік живопису.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є живопис як вид образотворчого мистецтва, що розвиває інтелект, формує відчуття гармонії, пластики та кольору, пов’язаний з передачею зорових образів засобом змішування і нанесення на поверхню кольорів для відтворення об’ємно-пластичних ілюзій.

Пререквізити. Рисунок, перспектива, пластична анатомія - здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність її засвоєння.

Постреквізити. Реставрація, професійна майстерність, композиція - дисципліни, для яких вивчення запропонованої навчальної дисципліни є базою, для набуття передбачених ОП компетентностей та результатів навчання.

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2.Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12.Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 14. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

Здобувач освіти повинен:

Знати:

- матеріали, техніки та прийоми олійного живопису, принципи та методи реалістичного живописного зображення;
- методику виконання живописного твору;
- закономірності повітряної перспективи, особливості колориту, матеріалів та технік живопису;
- виражальні і виразні засоби, професійну термінологію, етапи та методику виконання зображення;

- теоретичні основи образотворчої грамоти для застосовування комплексного художнього підходу у створенні цілісного образу;
- аргументувати вибір матеріалів та техніки, зображальних засобів, різних мистецьких технік для вирішення практичного завдання, продемонструвати знання та розуміння зображальних і виражальних можливостей різних художніх матеріалів, що застосовуються у живописі.

Вміти:

- застосовувати різноманітні мистецькі техніки, вміти зобразити предмети різної матеріальності, природу;
- використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі, відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології живопису;
- виконувати зображення з натури, по пам'яті, за уявою засобами живопису; працювати співвідношеннями; цілісно бачити, виділяючи головне виразними прийомами; виявляти за допомогою тону форму, об'єм, матеріал, світло і простір; володіти сформованими в процесі вправ професійними навичками зображення;
- визначати й оцінювати образотворчу діяльність у системі часово-зорових мистецтв, володіти образотворчою грамотою, фаховою термінологією, теорією і методикою живопису, вміти аналізувати художні твори за різними критеріями;
- передавати характер освітлення, світлотінь, тон, матеріальність;
- здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел;
- використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою;
- відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики;
 - розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання з живопису. розвивати і формувати високопрофесійні якості художника образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, який повинен добре володіти теоретичними знаннями та практичними навичками роботи з натури, а також творчо переосмислювати бачене. Зумовити процес формування у здобувачів освіти високого професійного рівня оволодіння теорією мистецтва живопису та практикою створення живописного зображення образу засобами кольору.

Володіти:

- Техніками та прийомами олійного живопису;
- Основними принципами та методами реалістичного живописного зображення;
- Професійною термінологією, етапи та методика виконання зображення;

- Базовими теоретичними основами образотворчої грамоти для застосування комплексного художнього підходу у створенні цілісного образу;
- Практичним використанням закономірностей повітряної перспективи, особливостей колориту, матеріалів та технік живопису;
- Теоретичними знаннями та практичними навичками роботи з натури, а також творчо переосмислювати бачене.

1. Мета навчального компоненту: “Живопис, кольорознавство” – розвивати і формувати високопрофесійні якості художника образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, який повинен добре володіти теоретичними знаннями та практичними навичками роботи з натури, а також творчо переосмислювати бачене. Зумовити процес формування у студентів високого професійного рівня оволодіння теорією мистецтва живопису та практикою створення живописного зображення образу засобами кольору.

Завдання навчального компоненту “Живопис” є освіта в галузі образотворчого мистецтва базується на ґрунтовному вивченні засобів та прийомів зображення навколишнього світу. Цьому сприяє методична послідовність оволодіння живописними прийомами від узагальнення до уточнення, передбачена системою завдань програми. Вона допомагає студентам у майбутньому вирішувати будь-які завдання, пов’язані з творчим процесом.

У результаті вивчення навчального компоненту студент повинен

знати:

- залежність виразного зображення від типів зображальної поверхні й образотворчих формоутворюючих способів відтворення образу моделі чи об’єкту сприйняття.
- психологічні закономірності сприйняття й формування уявлення про натуру через її колористичні властивості
- принципи і засоби живопису, які вирішують завдання відповідно прийнятим академічною школою вимогам до академічного живопису.

вміти:

- прийняти оптимальне композиційне рішення;
- правильно визначити пропорції зображуваного об’єкта;
- визначити кольорові та тональні відносини предметів;
- аналізувати форму та колірні властивості зображуваного;
- вирішувати проблему об’ємності та просторовості зображення тоном та кольором.

В процесі навчання доцільно використовувати ефективну технологію педагогічного рішення завдань професійної методичної підготовки фахівців. Значним компонентом методичного забезпечення процесу формування художніх знань, навичок та вмій, виступає сам малюнок на різних етапах навчання у вузі.

На першому етапі навчання початковий стан живописного малюнка повинен демонструвати: знання студентами процесу зображення, знання живописних засобів виразності, закономірностей образотворчої мови живопису (композиційна організація, кольорові співвідношення, вплив повітряної перспективи та ступеня освітлення на моделювання форми тощо), уміння передавати різницю теплоти кольору, виявляти схожість зображення з натурою, як результат вірного вирішення образотворчих завдань за програмою.

На другому етапі навчання живописне зображення повинно віддзеркалювати рівень знань студентів про закономірності процесу зображення, знань техніко-аналітичної грамоти. Він дає змогу визначити рівень оволодіння способами образотворчих дій, необхідних для рішення програмних завдань. Живописний малюнок повинен свідчити про вміння використовувати знання про внутрішню конструкцію, зовнішню пластику форм та знання засобів вираження і закономірностей зображення на різних етапах його створення.

Малюнок третього, заключного стану повинен свідчити про рівень практичного уміння студентів вирішувати образотворчі завдання, уміння використовувати засоби і застосувати закономірності колірної мови, для відтворення виразної форми-образу будь-якими художніми матеріалами.

Зміст кожної навчальної постановки повинен забезпечувати ясність вирішення завдань, оволодіння образотворчою живописною грамотою, максимально забезпечувати розумово-практичну діяльність студентів.

Підготовка спеціаліста з високим рівнем художньо-живописної та методичної готовності до професійної діяльності, орієнтованого на подальше творче опанування знань, удосконалення практичної майстерності. Цьому сприяє методична послідовність оволодіння живописними прийомами від простого до складного, передбачена системою завдань програми.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2024 /25	III-IV	6,5	205		90				105	Залік, екзамен

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Тематичний творче вирішення .

Склад та вимоги до Група характерних, поєднаних предметів в кольоровій гамі. Природне, освітлення що показує об'єм і постановки.

Мета: знайти відмінності кольорових відношень і взаємовплив різних за кольором предметів відносно один одного. Знайти характерні ознаки на які робити акцент при стилізації форм. Знаходити найбільш вдале поєднання кольорів не втративши образ предмета.

Розмір: 40x60.

Матеріал: полотно, олійні фарби.

III семестр

Натюрморт натюрморт,

постановки: тематично яскравий верхне характер

Змістовий модуль 2. Пейзаж.

Тема 1. Пейзаж з елементами архітектури.

Склад та вимоги до постановки: пейзаж з невеликими частинами архітектурних елементів.

Мета: Створити композицію пейзажу згідно обраного мотиву, передати плановість згідно законів лінійної та повітряної перспективи. Передати пору року, період доби та загальний колорит. Показати вплив денного освітлення на рослинні елементи і архітектурні споруди. Виявити зміну кольору під впливом осіннього середовища.

Розмір: 40x60, 50x50, 60x60

Матеріал: полотно, олійні фарби.

Змістовий модуль 3.
голова.

**Тема 1. Живопис гіпсової
впливом кольорового
(натюрморт).**

Склад та вимоги до
гіпсова голова на
кольоровому фоні з
або теплим додатковим
освітленням (натюрморт).

Мета: передати пропорції,
характер форми, відтворити вплив різного по теплоті освітлення по
відношенню до гіпсової голови. Показати як змінюється колір в різних
ділянках гіпсової поверхні при двох джерелах освітлення. Показати
матеріальність та зв'язок з середовищем.

Розмір: 40x60 см.

Гіпсова

**голови під
оточення**

постановки:

холодним
боковим

об'єм та

Матеріал: полотно, олійні фарби.

IV семестр

Змістовий модуль 1. Портрет.

Тема 1. Портрет, гризайль.

Склад та вимоги до постановки: натурник з
характерними рисами обличчя.

Мета: Відтворити портрет натурника в ахроматичних
кольорах. Передати пропорції, об'єм та характер форми
засобами тональних співвідношень. Передати цільність
та характер зображення постановки, матеріальність,
відтворити стан освітлення середовища, показати
взаємозв'язок з середовищем.

Розмір: 40x60.

Матеріал: полотно, олійні фарби.

Змістовий модуль 2.
натурника в кольорі.

Тема1. Замальовки голови

Склад та вимоги до постановки: постановка

формується за змістом згідно теми. Голова людини з різних

Мета: передати засобами основні характерні

натури, об'єм та пропорції, виявити вплив освітлення, ракурсу і оточення на голову натурника.

Розмір: 60x80 см.

Матеріал: олійні фарби.

**Портрет
людини.**

обраної
положень.
кольору
особливості

Тема 2. Живопис голови натурника.

Склад та вимоги до постановки: тематична постановка, голова натурника.

Мета: Закріпити вміння вирішувати навчальні завдання композиції, послідовної побудови зображення та ліпку форми засобами кольору, передачу світло-тіньового градування . Передати матеріальність через тон та фактуру. Показати професійний рівень практичного оволодіння живописними техніками. Передати просторові плани за допомогою виразного тонового зображення, зберігаючи цілісність всього малюнка.

Розмір: 50x60 см.

Матеріал: полотно, олійні фарби.

III - семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість кредитів /годин											
	<i>денна форма – 4.5кредитів/135год.</i>						<i>заочна форма – год.</i>					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	практ./семін.	лаб	інд.	с.р.		лекц.	практ./семін.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. (Натюрморт)											
Тема 1. Тематичний натюрморт, творче вирішення .			15			15						
Разом за ЗМ1			15			15						
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. (Пейзаж)											
Тема 1. Пейзаж з елементами архітектури.			15			20						
Разом за ЗМ2			15			20						
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 3. (Гіпсова голова)											
Тема 1. Живопис гіпсової голови під впливом кольорового оточення (натюрморт).			15			20						
Разом за ЗМ 3			15			20						
Усього годин	100		45			55						
Підсумкова форма контролю	залік											

IV - семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість кредитів /годин											
	денна форма – 4.5 кредитів/135год.						заочна форма – год.					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	практ./семін.	лаб	інд.	с.р.		лекц.	практ./семін.	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. (Портрет)											
Тема 1. Портрет, гризайль.			15			20						
Разом за ЗМ1			15			20						
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. (Портрет натурника в кольорі.)											
Тема 1. Замальовки голови людини.			15			20						
Тема 2. Живопис голови натурника.			15			20						
Разом за ЗМ 2			30			40						
Усього годин	105		45			60						
Підсумкова форма контролю	екзамен											

Тематика семінарських занять – не передбачено навчальним планом

Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	Тематичний натюрморт, творче вирішення.	15
2	Пейзаж з елементами архітектури.	15
3	Живопис гіпсової голови під впливом кольорового оточення (натюрморт).	15
4	Портрет, гризайль.	15
5	Замальовки голови людини.	15
6	Живопис голови натурника.	15

Тематика лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

Самостійна робота студента (ІНДЗ)

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Осінній натюрморт .	5
2	Осінній пейзаж з елементами архітектури.	5
3	Портрет (автопортрет).	5
4	Весняний пейзаж.	5

Детальне методичне забезпечення самостійної роботи студентів за кожною темою навчальної дисципліни “Живопис, кольорознавство” представлено у системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6324>)

Методи та освітні технології навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

1) *традиційні* дидактичні методи та прийоми:

- *словесні*: лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- *наочні*: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання ілюстрованих посібників, таблиць, замальовок на дошці тощо, задіяння комп’ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, мультимедійних презентацій тощо);
- *практичні*: вправи, практичні роботи тощо.

2) *інноваційні* методи навчання: проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, ситуаційне навчання, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу), перевернутий клас (flipped classroom), метод проєктів;

3) *інтерактивні* методи навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; фасилітована дискусія, вирішення ситуативних задач (Case study)); елементи навчального тренінгу.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни “Живопис, кольорознавство”

Попередній контроль здійснюється з діагностичною метою перед вивченням нового модуля чи теми, засвоєння якого має ґрунтуватись на раніше вивченому матеріалі або на початку навчального семестру для

з'ясування рівня підготовки студентів з предмета, щоб намітити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Попередній контроль може проводитись у формі контрольної роботи на залишкові знання з обов'язковим аналізом результатів в кожній академгрупі.

Поточний контроль здійснюється у повсякденній навчальній роботі, він полягає у систематичному спостереженні викладача за навчальною діяльністю студентів на занятті і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

З навчального дисципліни “Живопис, кольорознавство” найоптимальнішою формою проведення поточного контролю є рубіжний перегляд практичних завдань, який проводиться після вивчення кожного змістовного модуля. Цей вид контролю пов'язаний із перевіркою етапу та рівня якості виконання практичної роботи у межах змістовного модуля. Перед студентами, які не засвоїли матеріалу модуля, не виконали практичного завдання чи отримали бали на початковому рівні, ставиться вимога обов'язкового його доопрацювання; для цього їм надається необхідна допомога і визначається термін повторного рубіжного перегляду.

Студент має право на перездачу змістовного модуля, щоб отримати більшу кількість балів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або по завершенню вивчення навчального компоненту. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи. Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом у першому та другому семестрах проводиться екзамен у формі комплексного перегляду екзаменаційною комісією (художньою радою) навчального закладу.

Оцінка, отримана студентом під час іспиту, є основною оцінкою, яка вказує на рівень підготовки студента з цього предмету.

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях здобувачів освіти, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за результатами поточного контролю, самостійної роботи

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремих вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання, – 5 балів.

5 балів, – здобувач освіти володіє високим рівнем теоретичних знань та практичних навичок з основ живопису та кольорознавства. Творчо вирішує весь комплекс завдань: аналіз постановки, композиція, аналіз форми, лінійно-конструктивна побудова, об'ємно-просторовий план засобами кольору, світлотіні та тону. Демонструє цілісне сприймання. Практично володіє художніми техніками і свідомо підбирає ту чи іншу у вирішенні композиції певного змісту.

4 бали, – здобувач освіти на достатньому рівні володіє теоретичними знаннями і практичними навичками. В аудиторній роботі передано пропорції, об'єм, зроблено конструктивний і перспективний аналіз шляхом тонових та кольорових співвідношень, присутні елементи узагальнення. Студент впевнено володіє і використовує технічні прийоми живопису, проте, роботі властива певна технічна недосконалість у передачі форми та простору, «сухість» або відкритість кольору, що порушує кольорову гармонію, окремі композиційні прорахунки. Попри все робота естетично приваблива.

3 бали, – в практичній діяльності здобувач освіти має певний досвід використання художніх матеріалів, володіє прийомами зображення на елементарному рівні вимог програми. В роботі допущені помилки композиційного, пропорційного характеру, присутній частковий аналіз ліпки форми кольором.

2 бали, – в практичній діяльності здобувач освіти на елементарному рівні сприймає та відтворює предметне середовище або натуру з порушенням пропорційних співвідношень та правил перспективи, характеризує їх однозначно, демонструє слабо розвинуте художньо-естетичне мислення, робота не відповідає поставленій меті. Перелічені помилки вказують на слабку теоретичну підготовку, відсутність практичних навичок.

1 бал, – в практичній діяльності здобувач освіти має початковий рівень образотворчих умінь, примітивність зображення. Грубі порушення композиційного вирішення, відсутність об'єму форми, незавершеність роботи. Результат відповідає низькому рівню якісних показників.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи здобувачів освіти враховується:

1. Самостійність, креативність, новизна;
2. Якість та рівень техніки виконання, колорит;
3. Використання репродукцій відомих митців.
4. Цілісність та завершеність художнього твору.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни «Живопис, кольорознавство»

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-for-malnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvanni-a-rezul-na_vch-zdobuvachiv.pdf). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, виставках, мистецьких конкурсах, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни «Живопис, кольорознавство» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6324>

Форма проведення підсумкового контролю, згідно з навчальним планом, – у формі перегляду. На перегляд (екзамен) виставляються роботи практичного та самостійного курсів здобувачів освіти, для розгляду та визначення загальної кількості балів художньою радою кафедри. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен - 40 балів.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за національною та ECTS шкалою оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

F	1-34 (незадовільно)	Повна відсутність елементарних практичних навичок. Робота не відповідає вимогам. Незадовільно з обов'язковим повторним курсом.
FX	35-49 (незадовільно)	На рівні розпізнання виконання окремих фрагментів зображення, результат роботи не відповідає вимогам. Незадовільно з можливістю повторного складання.
E	50-59 (задовільно)	Низький рівень образотворчих умінь, примітивність зображення. Грубі порушення композиційного вирішення, відсутність об'єму форми, незавершеність роботи. Результат відповідає достатньому рівню якісних показників.
D	60-69 (задовільно)	При досить невисокому рівні образотворчої грамоти робота приваблює особистим ставленням до виконання. Частково відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики. Допущені помилки в композиційному вирішенні, побудові та моделюванні форми,

		передачі об'єму. Результат роботи відповідає задовільному рівню якісних показників.
С	70-79 (добре)	Роботі властиві добрий рівень теоретичних знань, відтворена значна кількість образотворчих властивостей постановки. Допущені незначні порушення в композиційному вирішенні та передачі форми в просторі. Результати роботи відповідають доброму рівню якісних показників.
В	80-90 (добре)	Роботі властивий добрий рівень професійних вмінь і практичних навичок. Грамотне композиційне вирішення, відповідний рівень аналітичного відтворення форми. Завершеність та узагальненість надають роботі загальну естетичну привабливість. Результат відповідає рівню добре
А	90-100 (відмінно)	Робота виконана відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, на високому професійному рівні. Грамотне композиційне вирішення, побудова, вдало промодельована форма, передано матеріальність та об'єм, вдало зроблені акценти. Узагальнена та завершена робота. Присутній творчий підхід у виконанні. Художньо-образні якості в поєднанні з відповідним рівнем образотворчої грамоти відповідають відмінному результату якісних показників.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти
Приклад для заліку II курс 1 семестр**

Поточний перегляд та самостійна робота						Іспит	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2		Змістовий модуль №3			
T1	T2	T1	T2	T1	T2	40	100
20		20		20			
Критерії до змістовного модуля №1		Критерії до змістовного модуля №2		Критерії до змістовного модуля №3		Критерії до іспиту	
Вчасно виконане завдання відповідає поставленій		Завдання виконано згідно розкладу, на високому		Робота виконана згідно розкладу, відповідно до вимог кваліфікаційної		Підсумковий перегляд, здобувач освіти презентує	

<p>меті. Роботі властивий високий рівень професійних вмінь і практичних навичок. Грамотне композиційне вирішення, відповідний рівень аналітичного відтворення форми. Завершеність та узагальненість надають роботі загальну естетичну привабливість. Самостійна робота: виконана на відповідному професійному рівні згідно затвердженого зразка.</p>	<p>професійному рівні. Грамотне композиційне вирішення, вдало підібраний мотив, як основний об'єкт зображення, передано плановість, перспективу та колорит, вдало зроблені акценти. Узагальнена та завершена робота. Присутній творчий підхід у виконанні. Самостійна робота: виконана на відповідному професійному рівні згідно затвердженого зразка.</p>	<p>характеристики, на високому професійному рівні. Грамотне композиційне вирішення, побудова, вдало промодельована форма, передано матеріальність та об'єм, вдало зроблені акценти. Узагальнена та завершена робота. Присутній творчий підхід у виконанні. Художньо-образні якості в поєднанні з відповідним рівнем образотворчої грамоти відповідають відмінному результату якісних показників. Самостійна робота: виконана на відповідному професійному рівні згідно затвердженого зразка.</p>	<p>експозицію завершених академічних та творчих (самостійних) робіт на відповідному естетичному рівні згідно вимог та поставленої мети завдань.</p>	
--	--	--	---	--

Приклад для іспиту II курс 2 семестр

Поточний перегляд та самостійна робота									Іспит	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	40	100
20					20	20				
Критерії до змістовного модуля №1					Критерії до змістовного модуля №2				Критерії до іспиту	

<p>Вчасно виконане завдання відповідає поставленій меті. Роботі властивий високий рівень професійних вмінь і практичних навичок. Грамотне композиційне вирішення, відповідний рівень аналітичного відтворення форми. Завершеність та узагальненість надають роботі загальну естетичну привабливість. Самостійна робота: виконана на відповідному професійному рівні згідно затвердженого зразка.</p>	<p>Робота виконана згідно розкладу, відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, на високому професійному рівні. Грамотне композиційне вирішення, побудова, вдало промодельована форма, передано матеріальність та об'єм, вдало зроблені акценти. Узагальнена та завершена робота. Присутній творчий підхід у виконанні. Художньо-образні якості в поєднанні з відповідним рівнем образотворчої грамоти відповідають відмінному результату якісних показників.</p> <p>Самостійна робота: виконана на відповідному професійному рівні згідно затвердженого зразка.</p>	<p>Підсумковий перегляд, здобувач освіти презентує експозицію завершених академічних та творчих (самостійних) робіт на відповідному естетичному рівні згідно вимог та поставленої мети завдань.</p>	
--	--	---	--

**Питання для самоконтролю та контролю навчальних досягнень
здобувачів освіти з навчальної дисципліни
"Живопис, кольорознавство"**

1. Опишіть послідовність виконання етюд натюрморту.
2. Опишіть послідовність виконання етюд пейзажу.
3. Опишіть послідовність виконання етюд портрету.
4. Що таке етюд, його види та послідовність виконання.
5. Яка роль світла в живописному етюді?
6. Що таке композиція художнього твору?
7. Що таке контраст і нюанс?
8. Як впливає кольорове оточення на колір поверхні предмета?
9. Скільки фарб за кількістю можна використовувати, створюючи кольорові суміші?
10. Дайте визначення терміну – станковий живопис.
11. З чого потрібно починати першу прописку натюрморту?
12. Опишіть етап завершення та узагальнення роботи в живописі.
13. Роль компоновки на подальший успіх живописної роботи.

14. Значення підготовчого рисунку при написанні етюду портрету.
15. Як досягти кольорової та тональної єдності етюду?

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwg/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.

Рекомендована література

Основна

1. Музика О.Я. Матеріали і техніки олійного живопису: Навч. Посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.
2. Печенюк Т. Кольорознавство. Київ: Грані-Т, 2009. 192с.
3. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 216с.
4. Прищенко С.В. Кольорознавство: Навч. Посібник/ за ред. Проф. Є. А. Антоновича. Київ: Альтепрес, 2010. 354 с.
5. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. Київ: «Вища школа» 2002.

6. Прокопович Т.А. Основи кольорознавства: навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022.- 124с.
7. Gottfried Bammes. Der nackte Mensch. В-, 1970.
8. Gottfried Bammes. Sehen und verstehen. В., 1985.
9. Вільчинський В.М. Образотворче мистецтво: 1-2 класи. – К.: 1991. – 128 с.
10. Михайленко Є.В., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення). К.: Каравела 2004.-304 с.
11. Шпак В.О. Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. – Київ, 2013.-256 с.: іл.
12. Туманов І.М. Рисунок. Живопис. Скульптура. Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 496 с.

7.2. Допоміжна.

1. Від ремесла до творчості: Довідник / Упоряд. Легенький Ю.Г. – К.: Час, 1990.
2. Журнал “Образотворче мистецтво”.
3. Павлов В.П. Сучасна українська акварель. – К.: Мистецтво, 1978. – 39 с.
4. Рубан В. Український портретний живопис. – К.: Мистецтво, 1972.
5. Шовкуненко А.А. Спогади про художника. – К., 1980.
6. Архипенко О. Теоретичні нотатки. // Хроніка 2000. – 1993. - № 7.

8. Інформаційні ресурси

- Курс лекцій з дисципліни, електронна версія – бібліотека
- Журнал «Народне мистецтво»
- Журнал «Образотворче мистецтво»
- Електронні версії книг
- Інтернет ресурси